

æbleste Stof for navnkundige, langvarige og store Debatter, er dette fra Begyndelsen, lige siden Mæret 1848, ikke blevet Tilfældet i vort Land af den Grund, at man her syntes, at paa Grund af den stærkt demokratiske Natur og Farve, som denne Forsamling fik fra Begyndelsen af, egnede saadanne Debatter sig ikke til at føres her. Det er et saadant naturligt Hensyn til Rigsdagens demokratiske Charakter, der har afgivet Bidnesblyd om sig selv, idet man i disse Aar har ad fri administrativt Veie afgjort de største og meest indgribende Spørgsmaal om de høiere Underviisningsanstalters Indretning, medens en saadan Afgjørelse andre Steder ikke er udgaaet uden Medvirkning af de parlamentariske Forsamlinger, hvortil hos os denne Rigsdag svarer. Fra sit Standpunkt er Rigsdagen ogsaa selv paa en betegnende Maade gaaet ind paa denne Udvikling i alle de Aar, jeg har haft den Ære at sidde i denne Sal. Jeg minder navnlig om, hvorledes den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) mangfoldige Gange har udtalt, at hvad det her væsentlig kom an paa ved Spørgsmaal angaaende det høiere Underviisningsvæsen, det var, om man af pecuniære Hensyn, af Hensyn til Skatteyderne kunde indlade sig derpaa, men at denne Forsamling gjorde rettest i at overlade til Administrationen, til Ministeriet eller andre Vedkommende, at tage alle nærmere Bestemmelser og foretage den egentlige Ordning. Og jeg mener da saaledes, at vore politiske Forhold maae bære Hoveddelen af den Skyld, som den ærede Interpellant vilde paalægge den latinske Side i Almindelighed, om der endog hos den vistnok hersker forskjellige Meninger om det reiste Spørgsmaal. For mit eget Vedkommende skal jeg gjentage, at jeg i ret Meget sympathiserer med den ærede Rigsdagsmands Forspørgsel.

Maastee maatte jeg, inden jeg sætter mig, tilføie et Par Ord i Anledning af det Foredrag, vi hørte af den ærede Minister. Den ærede Minister fremførte et Argument for, at vi i vort Land maatte give Lydst en frem-

ragende Rolle ved Underviisningsvæsenet, og dette Argument bestod i, at vi staae i politisk Forbindelse med tydske Lande. Jeg maa tilføie, at dette Argument gjorde et særeget Indtryk paa mig, fordi jeg erindrer, hvorledes i en anden Stat en Underviisningsminister, der i disse Dage er gaaet af, hvorledes Grev Thun i Østerrig i en lang Marceffe bestandig brugte dette Argument som Grund til Foranstaltninger, der consequent førte ham endnu uendelig videre end til at give Lydst en saadan Rolle, som man har villet forskaffe det i vort Underviisningsvæsen; derfor har jeg ikke heller villet høre dette Argument uden for mit Vedkommende fra Begyndelsen af at fremføre bestemt Indsigelse derimod. Sjædere var det mig at høre den ærede Minister mindes Anordningen af 2den Februar 1849; thi jeg troer, at den ærede Minister med nogen Ret kunde sige, at der netop tilkommer ham nogen Ære for, at der i § 5 af Anordningen af 2den Februar 1849, angaaende de Prøver, som give Udgang til de overordnede Lærerpøster ved de lærde Skoler, er optaget Oldnordisk som Lærefag. Thi vel er denne Anordning udfkommen under en anden Underviisningsministers Navn, men hvis min Sukommelse ikke stuffer mig med Hensyn til begge de paagjældende Stemninger i denne Retning under et Møde, som den ærede Minister i Mæret 1848 i denne Anledning holdt med de vedkommende Universitetslærere, troer jeg, at uden den ærede Minister vilde muligvis Tanken ikke have banet sig Veie. Nu maa jeg imidlertid tilføie, at det allerede er temmelig længe siden, at denne Anordning udkom, saa at denne Bestemmelse er bleven staaende kun som en isoleret Bestemmelse for selve Lærerne, og at den Aand og de Forhold, der fandtes i 1848, da denne Tanke rimeligvis er udsat, ere saa forskellige fra den nuværende Aand og de nuværende Forhold, at man ikke derfor, at Tanken om en saadan Bestemmelse kunde udfanges i 1848, kan hente nogen Beroligelse med Hensyn til Udviklingen i Fremtiden.